Invalidný dôchodok z mladosti a denné doktorandské štúdium

Redakčne pripravil: Marek
Tlačová verzia: 19. 11. 2026
Aktuálny článok a prílohy na webe

Dôležité je, či invalidita vznikla v zákonom určenom období, nie iba to, že diagnóza existovala od detstva. Pri režime z mladosti a určenom dennom doktorandskom štúdiu sa poistná podmienka rieši osobitne.

Čo sa označuje ako invalidný dôchodok z mladosti

Zákon v § 70 ods. 2 rieši osobu, ktorá sa stala invalidnou v období, keď bola nezaopatreným dieťaťom, a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Nárok v tejto situácii vzniká najskôr dovŕšením 18 rokov. Nie je rozhodujúce len to, že ochorenie začalo v detstve. Musí byť preukázaný vznik invalidity v príslušnom období a splnenie ďalších zákonných podmienok. [1]

Nezaopatrenosť je zákonný pojem. Pri jej posúdení sa zohľadňujú príslušné podmienky vzdelávania a ďalšie skutočnosti; nestačí vlastné označenie „bol som ešte mladý“. Ak diagnóza existovala skôr, ale potrebná závažnosť vznikla neskôr, treba dôsledne objasniť časový vývoj.

Denné doktorandské štúdium je osobitná situácia

Rovnaké ustanovenie upravuje nárok osoby, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov a má v SR trvalý pobyt. Podmienky sa musia posudzovať spolu. Externé štúdium alebo štúdium po dovŕšení uvedeného veku nemožno bez ďalšieho zamieňať za tento osobitný prípad. [1]

Ak ste doktorand, pripravte si potvrdenie o forme a presnom trvaní štúdia. Pri prerušení alebo zmene formy je dôležitý skutočný časový priebeh. Samotný dnešný status študenta nepreukazuje, v akom období vznikla invalidita.

Prečo nemusí chýbať „odpracovaný rok“

§ 72 ods. 3 ustanovuje, že pri zákonom vymedzenej invalidite z mladosti a dennom doktorandskom štúdiu sa podmienka potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia považuje za splnenú. To je rozdiel oproti bežnému nároku podľa vekovej tabuľky. Nie je preto správne mladého človeka automaticky odradiť tvrdením, že ešte nepracoval. [1]

Výnimka z poistnej podmienky však nie je výnimka zo zdravotnej podmienky. Aj tu sa posudzuje dlhodobo nepriaznivý stav a pokles schopnosti pracovať o viac ako 40 percent. Preukaz ŤZP ani potvrdenie školy tento posudkový záver nenahrádzajú.

Aké podklady si usporiadať

Zdravotnú dokumentáciu rozdeľte podľa času: detstvo, rozhodujúce obdobie štúdia a súčasný stav. Vyhľadajte správy, ktoré umožnia posúdiť závažnosť a funkčné dôsledky už v príslušnom období, nielen posledné vyšetrenie. K tomu pripravte doklady o vzdelávaní a údaje potrebné na preverenie trvalého pobytu. Konkrétne prílohy si overte pri podaní žiadosti. [1] [2]

Praktická pomôcka je jednoduchá časová os s dátumami narodenia, štúdia a významných zdravotných udalostí. Nie je náhradou za odborné doklady, ale pomáha vysvetliť, ku ktorej životnej etape sa jednotlivé správy vzťahujú.

Modelová situácia a častý omyl

Dvadsaťročný človek má vrodené ochorenie a doteraz nepracoval. Zmysluplný postup je preveriť, či sa invalidita dá preukázať už v období nezaopatrenosti a či sú splnené podmienky § 70 ods. 2. Nesprávne by bolo automaticky prisľúbiť dávku iba podľa vrodeného pôvodu diagnózy. Rozhoduje posúdenie, nie názov ochorenia.

Ako pokračovať po podaní

Žiadosť podajte oficiálnou cestou a včas doplňte vyžiadané podklady. V rozhodnutí si všimnite dátum vzniku invalidity, použitý právny režim a spôsob výpočtu. Pri týchto prípadoch zákon obsahuje osobitné pravidlá určenia sumy v § 73; porovnávanie so sumou pracujúceho známeho môže byť zavádzajúce. Nesúhlas smerujte ku konkrétnemu právnemu alebo skutkovému záveru podľa poučenia. [1] [2]

Čo musí ukázať časová os pri invalidite z mladosti

Vrodené ochorenie, prvá diagnóza a vznik invalidity nemusia mať rovnaký dátum. Pre prípravu si vytvorte prehľad, v ktorom zdravotné udalosti spojíte s konkrétnou životnou etapou. Je to orientačný podklad pre rozhovor a usporiadanie listín; nenahrádza posudok ani zákonné posúdenie nezaopatrenosti.

Tri samostatné okruhy podkladov

Okruh	Čo objasňuje	Na čo nestačí sám
Zdravotný vývoj	Závažnosť a funkčné dôsledky už v príslušnom období.	Veta, že diagnóza je vrodená, neurčuje vznik invalidity.
Nezaopatrenosť alebo doktorandské štúdium	Príslušný status, formu a presné obdobie.	Dnešné potvrdenie študenta samo nevysvetľuje minulú etapu.
Trvalý pobyt a identifikácia	Údaje potrebné na preverenie zákonných podmienok.	Sám trvalý pobyt nenahrádza zdravotnú podmienku.

Vymyslený príklad: dvaja dvadsaťroční ľudia majú rovnakú vrodenú diagnózu. U jedného dokumentácia opisuje závažné dlhodobé funkčné následky už počas nezaopatrenosti; u druhého sa potrebná závažnosť prejavila až neskôr. Podľa samotného názvu ochorenia nemožno obom automaticky priradiť rovnaký osobitný režim. Rozhodujú preukázané okolnosti.

§ 70 ods. 2 a § 72 ods. 3 odlišujú invaliditu počas nezaopatrenosti a denného doktorandského štúdia pred dovŕšením 26 rokov; nárok z mladosti vzniká najskôr dňom dovŕšenia 18 rokov. Zodpovedajúca poistná výnimka neznamená výnimku z posúdenia zdravotného stavu.

Pri kontrole rozhodnutia si všimnite aj použitý spôsob výpočtu. § 73 obsahuje pre tieto osoby osobitný režim s osobným mzdovým bodom 0,67. Nepokúšajte sa svoj výsledok odvodiť zo zárobkov pracujúceho rovesníka; najskôr si overte, ktorý zákonný režim bol vôbec použitý.

Zdroje a overenie

[1] Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení — znenie účinné 1. 9. – 30. 12. 2026

§ 70 ods. 2 najskôr 18, trvalý pobyt a denné doktorandské štúdium pred 26

[2] Sociálna poisťovňa: Ako požiadať o invalidný dôchodok

Článok slúži na orientáciu. O vašom nároku rozhoduje príslušná inštitúcia.